

Правен бюлетин

1 май 2024 – 31 май 2024 г.

Приети нормативни актове	3
Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс	3
Закон за изменение и допълнение на Закона за хазарта	3
Закон за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България	3
Закон за изменение и допълнение на Закона за подпомагане на земеделските производители	3
Проекти на нормативни актове	4
Проект на Постановление за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки	4
Законопроект за изменение и допълнение на Закона за кредитните институции	4
Практика	5
Образувано тълкувателно дело във ВКС относно началния момент на погасителната давност за вземане за обезщетение при незаконно уволнение	5
Образувано тълкувателно дело във ВКС относно позоваването на придобивна давност след изгубване на владението на имот за повече от 6 месеца	5
КЗК установи ограничения на конкуренцията в нормативната уредба за дейността на екскурзоводите	6
Европейската комисия открива официално производство срещу Facebook и Instagram, съгласно Законодателния акт за цифровите услуги	6
Други обнародвани нормативни актове	6
Статия	8
Какво трябва да знаете, ако предоставяте крипто услуги в България	8
Календар	12
За контакти	13

Приети нормативни актове

Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс

В ДВ, бр. 39 от 01.05.2024 г. е обнародван Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс („ГПК“). Промените имплементират в националното законодателство Регламент (ЕС) 2019/1111 относно компетентността, признаването и изпълнението на решения по брачни въпроси и въпроси, свързани с родителската отговорност, и относно международното отвлечение на деца. Установяват се единни правила за компетентност при развод, законна раздяла, обявяване на брака за недействителен, както и при спорове относно родителската отговорност с международен елемент, въвеждат се нови процедури при връщане на дете при международно отвлечение. Приети са промени относно процедурите по събирането на доказателства при трансгранични производства. Предвидени са разпоредби, които да ускорят предаването и връчването на съдебни и извънсъдебни документи между държавите членки по граждански и търговски дела.

Закон за изменение и допълнение на Закона за хазарта

В ДВ, бр. 42 от 14.05.2024 г. е обнародван Закон за изменение и допълнение на Закона за хазарта. С приетите промени се забранява рекламата на хазартни игри в радиото, телевизията, печатните и онлайн медии, включително в рекламите на хазартни игри да не се обявяват бонуси. Друга промяна е, че се забранява игрални зали да се отварят в населени места с под 10 000 души население. Инвестициите на хазартни оператори се покачват на най-малко 750 000 лв. (при досегашни 500 000 лв.) и операторите следва да поддържат тази стойност за целия срок на лиценза си. Забранява се чрез пощенски преводи или

ваучери да се зареждат сметки за онлайн хазарт.

Закон за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България

В ДВ бр. 39 от 01.05.2024 г. е обнародван Закон за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България. Новите промените се отнасят основно до процедурите по предоставяне на пребиваване за дългосрочна и за краткосрочна сезонна заетост. Въвежда се правна възможност чужденец, който пребивава на територията на Република България и притежава разрешение за пребиваване, различно от Единно разрешение за пребиваване и работа, висококвалифицирана заетост и вътрешнокорпоративен трансфер, да кандидатства за пребиваване без да е необходимо да напуска територията на страната. Предвижда се и възможност за удължаване срока на пребиваване на чужденци, извършващи сезонна работа за срок до 90 дни и влезли с виза за краткосрочно пребиваване.

Закон за изменение и допълнение на Закона за подпомагане на земеделските производители

В ДВ бр. 39 от 01.05.2024 г. е обнародван Закон за изменение и допълнение на Закона за подпомагане на земеделските производители. Удължава се до 31 декември 2026 г. срокът за прилагане на Схемата за държавна помощ „Помощ под формата на отстъпка от стойността на акциза върху газьола, използван в първичното селскостопанско производство“, като е предвидено помощта да се прилага след получаване на окончателния номер на схемата за държавна помощ в регистъра на държавните помощи на Европейската комисия. С цел повече земеделци да отговарят на дефиницията „активен земеделски стопанин“, критериите се променят, като вместо 33% от доходите им

да са от селско стопанство, вече се изискват да са 10%, а годишният размер на директните плащания да е поне 2%, вместо 5%.

Проекти на нормативни актове

Проект на Постановление за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки

В портала за обществени консултации е публикуван за обществено обсъждане Проект на Постановление за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки. С предложените промени подзаконовата нормативна уредба се привежда в съответствие със Закона за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки (обн., ДВ, бр. 88 от 20 октомври 2023 г.).

Подробно са регламентирани условията и редът за определяне на наблюдатели в процедури за възлагане на обществени поръчки, както и правилата за тяхното участие в работата на комисията. Във връзка с въведената нова форма на предварителен контрол за законосъобразност по чл. 237б от Закона за обществените поръчки (ЗОП) са уредени изискванията към лицата, които го осъществяват, с цел да се осигури безпристрастното и обективно изразяване на мнение.

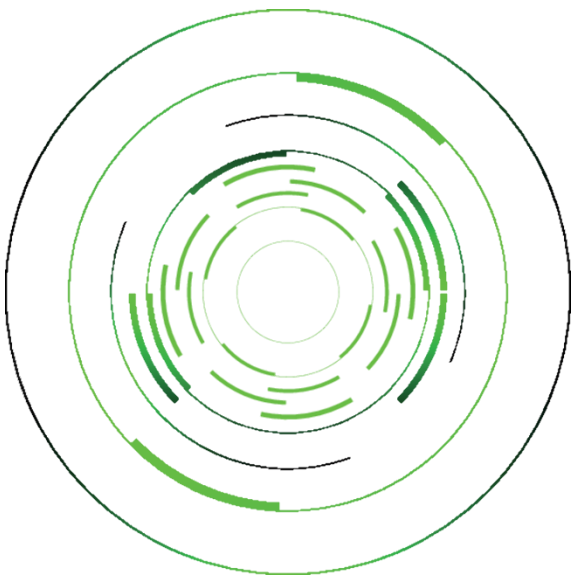
Създадена е уредба на практическото прилагане на въведения задължителен предварителен контрол на поръчки на стойност над 5 млн. лв., осъществяван от Агенцията по обществени поръчки (Агенцията), включваща документите, подлежащи на проверка, и реда за тяхното изпращане и получаване в Агенцията.

В съответствие с новите законови изисквания, касаещи т.нар. „ин хаус“ поръчки, са въведени разпоредби, които уреждат точния момент на представяне на декларация от изпълнителя/свързаното предприятие относно използваните ресурси

при изпълнението на поръчката. Прецизиран е начинът на изчисляване на съотношението между общия и специфичния оборот на свързаното предприятие, което е едно от условията за прилагане на изключението по 15, ал. 1, т. 5 от ЗОП.

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за кредитните институции

С проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за кредитните институции (Законопроектът) се предвиждат промени в националната правна рамка в областта на пруденциалния надзор и по-конкретно относно разпределението на надзорните правомощия между Европейската централна банка и Българска народна банка, съгласно Регламент (ЕС) № 1024/2013. С влизане в сила на предложените промени в Закона за кредитните институции (ЗКИ) националното законодателство ще се приведе в съответствие със законодателството на ЕС, като се създадат предпоставки за осъществяване на ефективен банков надзор, съобразно действащите правила на еврозоната. С въвеждането на еврото в Република България действащият режим на тясно сътрудничество ще се преустанови и участието на страната ни в Единния надзорен механизъм ще бъде аналогично на това на всички други държави членки от еврозоната. Със Законопроекта се предлага и преобразуване в евро на стойностите в лева, посочени в разпоредби от ЗКИ и съответно, когато става въпрос за стойност, посочена в правен акт на ЕС и въведена в разпоредба от ЗКИ, да се въведе точната разпоредба от правото на ЕС със стойност в евро.

Практика

Образувано тълкувателно дело във ВКС относно началния момент на погасителната давност за вземане за обезщетение при незаконно уволнение

С разпореждане на председателя на Върховния касационен съд (ВКС) от 15.05.2024 г. е образувано Тълкувателно дело № 3/2024 г. за приемане на тълкувателно решение от Общото събрание на Гражданската колегия (ОСГК) по следния въпрос, поставен в Определение № 655/15.02.2024 г. по гр. д. № 2511/2023 г. на III г. о. на ВКС: „Кой е началният момент на погасителната давност за вземането по чл. 225, ал. 1 КТ – денят на уволнението или денят на влизане в сила на съдебното решение, с което е уважен искът по чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ за признаване на уволнението за незаконно и отмяната му?“.

Основанието за сезиране на ОСГК на ВКС е установяването на противоречиви отговори по този въпрос в решенията по гр. д. № 923/2009 г. на III г. о. на ВКС и гр. д. № 1317/2010 г. на IV г. о. на ВКС.

С решението по гр. д. № 923/2009 г. на III г. о. на ВКС по въпроса, по който е допуснато

касационното обжалване – относно началния момент на давностния срок по чл. 358, ал. 1, т. 3 вр. ал. 2, т. 2 от Кодекса на труда (КТ) при предявен иск по чл. 344, ал. 1, т. 3 от КТ вр. чл. 225, ал. 1 от КТ – е прието, че давностният срок за предявяване на иска по чл. 225, ал. 1 от КТ започва да тече от момента, в който с влязло в сила съдебно решение уволнението е признато за незаконно, защото именно тогава, съобразно правилото на чл. 358, ал. 2, т. 2 от КТ, вземането за обезщетение за незаконно уволнение става изискуемо.

С решението по гр. д. № 1317/2010 г. на IV г. о. на ВКС по въпроса, по който е допуснато касационно обжалване – за началото на погасителната давност за вземане за обезщетение по чл. 225, ал. 1 от КТ – е прието, че вземането по чл. 225, ал. 1 от КТ е изискуемо (респективно началото на давностния срок е) от деня на уволнението, а погасителната давност за него тече за всяка изтекла част от шестмесечния период по чл. 225, ал. 1 от КТ, а не от изтичане на пълния шестмесечен срок.

Образувано тълкувателно дело във ВКС относно позоваването на придобивна давност след изгубване на владението на имот за повече от 6 месеца

Противоречива практика на състави на Върховния касационен съд (ВКС) наложи образуването на Тълкувателно дело № 2/2024 г. за приемане на тълкувателно решение от Общото събрание на Гражданската колегия (ОСГК) по следния въпрос, поставен в Определение № 3845/01.12.2023 г. по гр. д. № 1827/2023 г. на I г. о. на ВКС: „Настъпва ли вещноправният ефект на придобивната давност, ако наследникът се позове на изтекла в полза на наследодателя му придобивна давност, след като е загубил владението върху имота за период по-дълъг от 6 месеца?“.

КЗК установи ограничения на конкуренцията в нормативната уредба за дейността на екскурзоводите

Комисия за защита на конкуренцията (КЗК) прие становище по застъпничество за конкуренцията, с което установи, че нормативната уредба, регулираща дейността на екскурзоводите съдържа ограничения на конкуренцията. Изискването за правоспособност за предоставяне на екскурзоводски услуги ограничава конкуренцията, като може в някаква степен да стесни броя на участниците на пазара, в резултат на което да бъдат завишени цените. В същото време, тази бариера за навлизане на пазара не е оправдана, тъй като не гарантира качеството на предоставяните услуги.

КЗК счита, че предвиденият регистрационен режим не е оправдан, тъй като същият не засяга защитата на обществено значим интерес, а единствено цели предоставяне на публична информация. В същото време, регистърът не би могъл да предостави информация на потребителите, от която те да могат да направят информиран избор на екскурзовод, поради стеснения обхват от данни, които се съдържат в него.

Европейската комисия открива официално производство срещу Facebook и Instagram, съгласно Законодателния акт за цифровите услуги

Европейската комисия откри официално производство, за да прецени дали Meta, доставчикът на Facebook и Instagram, може да е нарушила Законодателния акт за цифровите услуги. Предполагаемите нарушения обхващат политиките и практиките на Meta, свързани със заблуждаваща реклама и политическо съдържание в неговите услуги. Те се отнасят и до липсата на ефективен инструмент на трета страна за граждански дискурс и наблюдение на избори в реално време преди изборите за Европейски парламент на

фона на отхвърлянето от страна на Meta на неговия инструмент за публична информация в реално време CrowdTangle без подходяща замяна. Настоящото производство ще се съсредоточи върху следните области: Заблуждаващи реклами и дезинформация, Видимост на политическото съдържание, и Механизмът за сигнализиране за незаконно съдържание. Ако бъдат доказани, тези пропуски биха представлявали нарушения на членове от Законодателния акт за цифровите услуги. Сега Комисията ще проведе задълбочено разследване като приоритетен въпрос.

Други обнародвани нормативни актове

ДВ, бр. 39 от 01.05.2024

Закон за изменение и допълнение на Закона за българите, живеещи извън Република България
Закон за допълнение на Закона за пътищата
Закон за насърчаване на научните изследвания и иновациите
Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс
Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование

Закон за изменение и допълнение на Закона за устройството на Черноморското крайбрежие

ДВ, бр. 40 от 07.05.2024

Постановление № 151 от 30 април 2024 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Съвета за електронни медии за 2024 г.

Постановление № 152 от 30 април 2024 г. за откриване на Институт за иновационни технологии за растително и почвено здраве (Institute of Innovation Technologies in Plant and Soil Health) като основно звено в структурата на Аграрния университет – Пловдив

Постановление № 153 от 30 април 2024 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Държавен фонд „Земеделие“ за 2024

г. за осигуряване на подкрепа на земеделските стопани

Постановление № 154 от 30 април 2024 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на здравеопазването за 2024 г.

Постановление № 155 от 30 април 2024 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на иновациите и растежа за 2024 г.

Поправка във връзка с допуснатата техническа грешка в Постановление № 106 от 2024 г. (ДВ, бр. 37 от 2024 г.)

Постановление № 156 от 30 април 2024 г. за изменение на Постановление № 98 на Министерския съвет от 2024 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерския съвет за 2024 г.

Постановление № 157 от 2 май 2024 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на отбраната за 2024 г.

Постановление № 158 от 2 май 2024 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, приет с Постановление № 23 на Министерския съвет от 2008 г.

ДВ, бр. 41 от 10.05.2024

Закон за изменение и допълнение на Закона за експортния контрол на продукти, свързани с отбраната, и на изделия и технологии с двойна употреба

Постановление № 160 от 7 май 2024 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Комисията за защита от дискриминация за 2024 г.

Постановление № 161 от 7 май 2024 г. за откриване на Научноизследователски институт по иновативна медицинска наука – Inno Med Sci, в структурата на Медицинския университет – София

Правилника за устройството и дейността на регионалните инспекции по околната среда и водите

Правилник за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на дирекциите на националните паркове

Правилник за изменение и допълнение на Правилника за дейността, организацията на работа и състав на басейновите дирекции

ДВ, бр. 42 от 14.05.2024

Закон за ратифициране на международен договор за Изменение и допълнение № 2 на международен договор (LOA) BU-D-SAB „Самолети F-16 Block 70 и свързана с тях поддръжка“ (F-16 Block 70 aircraft and associated support) по програмата на САЩ за чуждестранни военни продажби (Foreign Military Sales-FMS)

Постановление № 162 от 8 май 2024 г. за приемане на Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни, общински и частни училища през 2024 г.

Постановление № 163 от 9 май 2024 г. за одобряване на допълнителни трансфери за 2024 г.

Постановление № 164 от 9 май 2024 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на правосъдието за 2024 г.

ДВ, бр. 43 от 17.05.2024

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост

ДВ, бр. 44 от 21.05.2024

Постановление № 166 от 16 май 2024 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на културата за 2024 г.

Постановление № 167 от 16 май 2024 г. за допълнение на Тарифата за държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията, приета с Постановление № 243 на Министерския съвет от 2005 г.

Постановление № 168 от 16 май 2024 г. за допълнение на Постановление № 371 на Министерския съвет от 2020 г. за определяне на минималната заплата за най-ниската академична длъжност в държавните висши училища

Постановление № 169 от 20 май 2024 г. за одобряване на допълнителни разходи/трансфери по бюджетите на Министерството на образованието и науката, на Министерството на земеделието и храните, на Министерството на здравеопазването и на Министерството на околната среда и водите за 2024 г.

ДВ, бр. 45 от 28.05.2024

Решение за задължаване на представителите, определени от Министерския съвет в Надзорния съвет на Националния осигурителен институт, да подкрепят решение за осъвременяване на пенсиите по чл. 100 от Кодекса за социално осигуряване в размер на 11 %

Постановление № 171 от 22 май 2024 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на младежта и спорта за 2024 г. за изплащане на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическа активност, физическо възпитание, спорт и спортно-туристическа дейност

Постановление № 172 от 22 май 2024 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на образованието и науката за 2024 г.

Правилник за изменение и допълнение на Правилника за администрацията на Прокуратурата на Република България

Статия

Какво трябва да знаете, ако предоставяте крипто услуги в България

С приемането на Регламент (ЕС) 2023/1114 относно пазарите на криптоактиви („Регламент MiCA“, „Регламентът“), криптоактивите, както и предоставянето на различни крипто услуги, получиха своята правна уредба в рамките на ЕС и в България (по силата на прякото действие на Регламентата в страните членки на ЕС). Регламентът MiCA е в сила считано от 29 юни 2023 г., но прилагането му е отложено до 30 декември 2024 г., с изключение на някои отделни разпоредби, които следва да се прилагат от 30 юни 2024 г. По своя преценка, всяка страна членка на ЕС може да предвиди

и преходен период по отношение на необходимостта от получаване на лиценз за доставчик на крипто услуги, който може да продължи до 1 юли 2026 г. или да бъде по-кратък. Наличието и продължителността на преходен период ще зависи от това дали в съответната държава вече действа режим по отношение на предоставянето на крипто услуги, който е по-стриктен от предписаното в Регламентата.

Регулаторната рамка на услугите с крипто активи ще бъде допълнена и с делегирани актове на Европейската комисия, които имат за цел да уредят по-подробно някои аспекти на Регламентата. Наред с това Европейските регулаторни органи – Европейският банков орган (ЕБО) и Европейският орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) следва да приемат редица регулаторни и имплементиращи технически стандарти и насоки преди влизането в сила на Регламентата.

Към момента България все още не е въвела мерки, касаещи евентуален преходен период, но като се има предвид, че сега действащите в страната правила не са по-стриктни от тези в Регламентата, може разумно да се предположи, че страната няма да се възползва от този преходен период или поне не в максимално допустимата му продължителност. В този смисъл, добре е доставчиците, които предлагат или възнамеряват да предлагат крипто услуги на българския пазар, да се запознаят с актуалните изискванията на българското законодателство, както и с предписанията на Регламентата MiCA, и да предприемат стъпки по привеждане дейността си в съответствие с тези изисквания.

Тази статия има за цел да маркира някои ключови изисквания, които считаме, че се прилагат към момента и ще се прилагат за бъдеще към дейността на доставчиците на крипто услуги.

- I. Кратък преглед на приложимия понастоящем режим в България

Понастоящем в България дейностите с виртуални активи и виртуални валути попадат пряко в приложното поле на законодателството, насочено към борба с изпирането на пари. С последните изменения в Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП), в сила от 6 октомври 2023 г., се добавят нови категории доставчици на услуги, свързани с виртуални активи, за които законът предвижда конкретни задължения. Освен лицата, които по занятие предоставят услуги за **обмяна между виртуални валути и признати валути без златно покритие и доставчиците на портфейли, които предлагат попечителски услуги**, вече задължени лица са и тези, които по занятие предоставят:

- услуги за **прехвърляне или обмяна на виртуални активи**,
- услуги по **съхраняване на виртуални активи и управление** на такива, позволяващо осъществяването на контрол върху активите и
- услуги, свързани с **публично предлагане (като начин за набиране на капитал) на виртуални активи**.

Тези нови категории задължени лица следва да прилагат в дейността си пълния набор от мерки, които ЗМИП предвижда, за борба с изпирането на пари, напр. извършване на комплексна проверка на клиента, извършване на оценки на риска, докладване на съмнителни сделки и операции на българския компетентен орган за борба с изпирането на пари и др. Подобно на предходно действащия режим, предвидено е вписване в публичен регистър към Национална агенция по приходите (НАП) да бъде условие за извършване на дейност от тези нови категории задължени лица. В допълнение, съгласно измененията физическите лица – законни представители, съдружници и действителни собственици на такова задължено лице следва да отговарят на определени условия, за да бъде извършено вписването в регистъра.

Доставчиците, които вече са вписани в регистъра към НАП съгласно предходно действащия режим, от своя страна, пък следва да актуализират вписаната за тях информация в регистъра и да предоставят съответните доказателства в определен срок. Неизпълнение на посоченото задължение ще бъде основание съответното лице да бъде заличено от регистъра.

С измененията в ЗМИП се дефинира понятието „**виртуален актив**“. По – конкретно, това е цифрово представяне на стойност, която може да се прехвърля или търгува по цифров начин, както и може да се използва за разплащане или с инвестиционни цели, с изключение на финансовите инструменти, издадени чрез технологията на децентрализирания регистър. Т.е., за лица, извършващи дейност с виртуални активи, които представляват финансови инструменти, не се прилага изискванията на ЗМИП (освен ако са банки или инвестиционни посредници, които следва да прилагат мерките по ЗМИП на собствено основание) и не е необходимо вписването им в публичния регистър към НАП, доколкото те подлежат на специален лицензионен и/или разрешителен режим съгласно Закона за кредитните институции, Закона за пазарите на финансови инструменти или други нормативни актове. Този подход е сходен с уредбата, възприета от Регламента MiCA. Към дейността на лицата по Регламента се прилагат и всички свързани нормативни актове на ЕС, включително Регламента за проспектите, директивите, които предвиждат задължения за прозрачност, за забрана за пазарна злоупотреба, за окончателност на сетълмента, Регламентът за късите продажби, Регламентът за централните депозитари на ценни книжа, и Регламентът относно пилотна уредба на пазарните инфраструктури, основани на технологията на децентрализирания регистър (всички транспонирани и приложими в България).

- II. Ключови изисквания към доставчиците на крипто услуги съгласно Регламента MiCA

1. За кого се прилага Регламентът?

Режимът на MiCA се прилага за всички лица, които искат да издават/ предлагат криптоактиви или да предоставят услуги, свързани с криптоактиви. Доставчиците на крипто услуги следва да разполагат с адрес в ЕС, където ефективно да извършват поне част от дейността си, свързана с крипто услуги. В допълнение, доставчиците на крипто услуги следва да имат лиценз за това съгласно Регламента или съгласно други финансови или банкови нормативни актове в ЕС (напр. лицензирани кредитни институции, инвестиционни посредници и др.). Някои лица са изрично изключени от обхвата на Регламента, напр., доставчици, които предоставят крипто услуги на своя компания майка или на своя дъщерна компания.

2. Какви активи са включени в обхвата на Регламента?

MiCA класифицира криптоактивите в три категории:

- i. **Токените за електронни пари** целят да поддържат стабилна стойност чрез обвързването ѝ със стойността на дадена официална валута. Съгласно Регламента тези активи се квалифицират като електронни пари. В резултат, по отношение на токените за е-пари се прилага и съществуващата в ЕС правна рамка за традиционните е-пари (Директивата за е-пари, въведена у нас в Закона за платежните услуги и платежните системи).
- ii. **Токените, обезпечени с активи**, от друга страна, не са токени за е-пари. Това са криптоактиви, които се стремят да поддържат стабилна стойност чрез обвързването ѝ с друга стойност или право, или комбинация от тях, включително една или повече официални валути. Тук

попадат т.нар. „стабилни криптоактиви“.

- iii. **Криптоактиви, различни от токени за е-пари и токени, обезпечени с активи**, са всички останали криптоактиви, които не са изрично изключени от обхвата на Регламента. Тук попадат повечето круптовалути. Попадат и т.нар. „потребителски токени“ (utility tokens), т.е., предназначени единствено за даване на достъп до стока или услуга, предоставяна от издателя на такива токени.

Извън обхвата на Регламента MiCA остават няколко изрично посочени категории криптоактиви. Напр.:

- криптоактиви, които представляват финансови инструменти по смисъла на инвестиционното законодателство в ЕС;
- криптоактиви, които представляват продукти за животозастраховане или общо застраховане, банкови депозити и др.;
- невзаимнозаменяеми и неуникални криптоактиви (non-fungible tokens – NFTs).

Определянето на вида на съответния криптоактив, както и дали попада в обхвата на Регламента, е отговорност на издателя на този актив и подлежи на одобрение от съответния компетентен регулаторен орган. Според Рецитал 11 от Регламента, когато оценяват и класифицират криптоактивите, компетентните органи следва да възприемат подхода на предимството на съдържанието пред формата, при който класификацията се определя от характеристиките на въпросния криптоактив, а не от посоченото от издателя.

3. Какви са ключовите изисквания към дейността на доставчиците на крипто услуги?

Всеки доставчик на крипто услуги **следва да получи лиценз** за дейността си от съответния национален компетентен орган в страна членка на ЕС¹. **Основните изисквания за получаване на лиценз** са изброени в Регламента, а подробности ще бъдат включени в съответните регулаторни технически стандарти, разработени от ЕОЦКП. Наред с конкретни капиталови изисквания в зависимост от вида на предоставяните услуги, кандидатът за лиценз следва да демонстрира, че покрива определени управленски стандарти. Напр. членовете на управителния орган трябва да се ползват с добра репутация и да притежават достатъчни знания, умения и опит за изпълняване на задълженията си. В допълнение, кандидатът следва да разработи и приеме определени вътрешни политики, процеси и процедури, които да гарантират надеждност и непрекъсваемост при предоставянето на съответните крипто услуги. Всеки доставчик на крипто услуги следва да управлява адекватно евентуални случаи на конфликт на интереси, да гарантира сигурността на средствата и активите на своите клиенти, да прилага процедура по приемане и обработка на жалби и оплаквания от клиенти и т.н.

За специфичните видове крипто услуги се прилагат допълнителни изисквания. Напр. за предоставяне на услугата „попечителство и администриране на криптоактиви“, доставчикът следва да приеме политика по попечителство, която да покрива определени в Регламента изисквания.

Лицензът, получен в страна членка, ще важи на територията на целия ЕС (т.нар. европейски паспорт). Всеки доставчик, получил лиценз в една държава-членка, може да предоставя услугите си директно или чрез клон, при спазване на опростена нотификационна процедура.

Регламентът урежда и някои **изключения от изискването за получаване на лиценз** за предоставяне на крипто услуги. Едно от изключенията е в полза на лица, които вече са лицензирани в съответствие с приложимото в ЕС банково и финансово законодателство. Тези лица могат да предоставят конкретни крипто услуги, без да им е необходим лиценз съгласно Регламента MiCA. Например:

- Кредитните институции могат да предоставят всички видове крипто услуги;
- Инвестиционните посредници могат да предоставят такива крипто услуги, които съгласно Регламента са еквивалентни на съответните инвестиционни услуги, за които посредникът е лицензиран съгласно Директивата за пазарите на финансови инструменти²;
- Дружествата за електронни пари могат да предоставят услуги по попечителство и администриране на криптоактиви и прехвърляне на криптоактиви по отношение на токените за е-пари, които издават и т.н.

Посочените лица следва да уведомят съответния компетентен орган преди започване на дейността им, свързана с конкретните крипто услуги. В рамките на уведомителната процедура съответното лице представя на компетентния орган изрично посочена в Регламента информация, но само доколкото същата вече не е предоставена в рамките на предходна лицензионна процедура.

В допълнение, Регламентът въвежда **задължения и условия за извършване на дейност** от доставчици на крипто услуги. Някои от тях са приложими за всички видове крипто услуги, а други – само по отношение

¹ Макар България все още да не е посочила официално националния компетентен орган по прилагане на Регламента MiCA, може разумно да се предположи, че ролята ще бъде възложена на Българската народна банка или Комисията за финансов надзор.

² Например, услугата „обмен на криптоактиви срещу средства или срещу други криптоактиви“ е еквивалентна на инвестиционната услуга „сключване на сделки за собствена сметка с финансови инструменти“.

на конкретни видове услуги. Сред общоприложимите са:

- задължението на доставчика да действа почтено, безпристрастно и професионално в съответствие с интересите на своите клиенти, включително да предоставя на своите клиенти своевременно информация, касаеща предоставяните услуги, дължими такси и други плащания, свързани с услугите, както и възможни ефекти на дейността върху околната среда и др.;
- задължението на доставчика да предоставя информация на съответния компетентен надзорен орган, напр., за промени в управленската структура на доставчика. След достигане на определен брой потребители в рамките на ЕС (т.е., доставчикът е значим по смисъла на Регламента), доставчикът следва да уведоми за това компетентния орган.

III. Други приложими нормативни изисквания

По отношение на въпроси, които не са изрично уредени в изброените до тук актове, могат да намерят приложение различни български или европейски нормативни регулации. В този смисъл, изводите в [нашата статия](#) от 2022 г. във връзка с правилата за електронната търговия, защита на потребителите, електронни подписи и договори, както и защита на личните данни, остават валидни.

В тази връзка, Регламентът MiCA изрично подчертава, че доставчиците на крипто услуги могат сами или чрез трета страна да предоставят платежни услуги, свързани с крипто услугите, които предлагат, при условие че доставчикът или третата страна е надлежно лицензиран доставчик на платежни услуги (напр. платежна институция или дружество за електронни пари). Повече

информация за дейностите, които се квалифицират като платежни услуги, и регулаторните изисквания за тяхното предоставяне е поместена в [нашата статия](#) от 2022г.

Статията е с информативен характер и изразява мнение на авторския колектив. Тя не следва да се приема като препоръка за предприемане на определени действия или правен, финансов, инвестиционен, данъчен или друг съвет.

Автори:

Адв. Аделина Миткова, Старши мениджър,
Адвокатско дружество „Делойт Лигъл“

Надя Елчинова, Старши адвокат,
Адвокатско дружество „Делойт Лигъл“

Календар

11.06.2024 г. Уебинар на тема “Direct marketing and privacy: Overview of EU legislation and local specifics across Central Europe”

За повече информация и регистрация:
<https://bg.register-deloittece.com/forms/registration.html?webid=76?!ang=2&linkId=437599228>

За контакти

адв. Звезделина Филова
Управляващ съдружник
zfilova@deloittece.com

Ирена Колева
Старши адвокат, CIPP/E
ikoleva@deloittece.com

Кристиан Немцов
Старши адвокат
knemtsov@deloittece.com

Александър Александров
Юрист
alaleksandrov@deloittece.com

Серафим Стойновски
Юрист
sstoynovski@deloittece.com

Делойт се отнася към едно или повече дружества - членове на Делойт Туш Томацу Лимитид („ДТТЛ“), както и към глобалната мрежа от дружества – членове и свързаните с тях дружества (заедно наричани „организацията на Делойт“). ДТТЛ (наричано също „Делойт Глобъл“) и всяко дружество-член и неговите свързани дружества са юридически самостоятелни и независими лица, които не могат да поемат задължения или да се обвързват взаимно по отношение на трети страни. ДТТЛ и всяко дружество-член на ДТТЛ и свързаните с него дружества са отговорни единствено и само за своите собствени действия и бездействия, но не и за тези на останалите. ДТТЛ не предоставя услуги на клиенти. Моля, посетете www.deloitte.com/about, за да научите повече.

Настоящата комуникация съдържа единствено обща информация и не следва да се разбира, че чрез нея Делойт Туш Томацу Лимитид („ДТТЛ“) или някое от дружества – членове на глобалната мрежа или свързани с тях дружества (заедно наричани „организацията на Делойт“), предоставят професионални консултации или услуги. Преди да вземете каквото и да е било решение или да предприемете действия, които биха имали отражение върху вашите финанси или бизнес, следва да се консултирате с квалифициран професионален консултант. Не се дават декларации, гаранции или ангажименти (изрични или подразбиращи се) по отношение на точността или пълнотата на информацията в това съобщение и никой от ДТТЛ, неговите дружества-членове, свързани лица, служители или агенти не носи отговорност за загуба или вреда, която възниква пряко или косвено във връзка с което и да е лице, разчитащо на това съобщение. ДТТЛ и всяко от неговите дружества-членове и свързаните с тях дружества са отделни и независими дружества.